

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2 87-83-90

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

№ 30/02г. 66

21.02.2003г.

20.02.03

Във в.к.д. № 23/2002г.
до са различни за всички
съдии
21.02.2003г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
по к. д. № 23 / 2002 година

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 21 януари 2003 г. по к. д. N 23 / 2002 година Съюзът на юристите в България е конституиран като заинтересована страна по делото образувано по искане на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд на Република България за установяване на противоконституционност на § 17, § 20, § 21, § 23 и § 34 от Закона за изменение и допълнение на Гражданско – процесуалния кодекс /ДВ, бр. 105 / 2002 г. /.

Становището на Съюза на юристите по съществуващото на делото е следното:

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Оспорена от ВКС конституционност на § 17 20 и 34 от ЗИДГПК (ДВ бр.105/2002 г.) поради несъответствие или противоречие с изричния текст, както и с духа на чл. 119, ал. 1 и чл.

124 от Конституцията на Р България, е трудно защитима и според нас - неоснователна.

Чрез наименованието на някои от конституционно установените в чл. 119. ал. 1 съдилища - напр.: апелативни съдилища, Върховен касационен съд, Конституцията определя преимуществения характер на осъществяваната от тях правосъдна дейност като инстанция при решаването на правни спорове, без да провежда последователно и докрай този подход.

Само така може да си обясним защо в наименованието на останалите - напр.: районни и окръжни съдилища, водещ е териториалният обхват на юрисдикцията, а при Върховния административен съд - характера на правните спорове, които той може да решава.

Преимущественият характер на осъществяваната от ВКС правосъдна дейност - касация, ограничава, но не изключва възможността законодателят да възложи на този орган и други правосъдни дейности, каквато е и досегашната практика. Един сравнително правен или историко -правен преглед на съответната правна уредба, лесно би ни убедил, че при изрично предвидени основания по начало касационна инстанция би могла да бъде и решаваща инстанция по същество.

На интересни съждения по поставения въпрос навежда и съпоставката на чл. 124 и чл. 125, ал. 1 от Конституцията. Текстуално функциите на двете върховни съдилища са формулирани с идентичен текст. Всеки от тях "осъществява върховен надзор за точно приложение на законите", но начина по който го прави е различен. Той е изцяло уреден в устройствените и процесуалните закони - ЗСВ, ЗВАС, ГПК, НПК, ЗАП. Нещо повече - съгласно чл. 125, ал.2 ВАС се произнася по спорове за законност на актове на МС и на министрите, както и на други актове, посочени в закон, независимо че в предходната алинея на същия орган е възложена надзорната функция.

Отмерената степен на конституционно правна уредба на съдебната власт трябва да бъде строго съобразена от текущия законодател. Но едновременно с това трябва да бъде зачетена и свободата, която Конституцията му е гарантирала относно обема и характера на законодателната уредба. Този въпрос в същата степен е въпрос за конституционосъобразност.

КОНКРЕТНИ БЕЛЕЖКИ

1. По § 17

С тази разпоредба законодателят квалифицира необосноваността на решението като порок, довеждащ до неправилност в същата степен, в която правят това, предвидените досега два други порока - нарушение на материалния закон и съществено нарушение на съдопроизводствените правила и я въвежда като ново касационно основание. Подобна преценка, както и законодателното ѝ материализиране е конституционно допустима. Нещо повече - това дава възможност на ВКС да осъществява попълно и по-съдържателно конституционно възложената му функция за точно и еднакво прилагане на законите.

2. По § 20

Предвиденото тук решаване по същество на правен спор от друг тричленен състав, но при изричната хипотеза - повторно постановено решение, безспорно увеличава обема на работа на ВКС. Но то е конституционно допустимо. При касиране на решение, т.е. след същинско касационно производство ВКС в този случай става решаваща инстанция пред всичко по съображения за бързина и процесуална икономия, което хармонично се вписва в идеята за справедлив процес. Последната може да бъде изведена като безспорно конституционна идея.

3. По § 34

Произнасяне по допускане на обезпечение, поискано за първи път пред ВКС - това новопредвидено правомощие в случая е логично свързано с правото на защита в цялата му пълнота съгласно чл. 56 на Конституцията.

В известна степен то прави реално изпълнението на едно бъдещо справедливо и законосъобразно решение, което без него може да се обезсмисли.

Искането за допускане на обезпечение, направено тук за първи път, ще натовари допълнително ВКС, но в името на по-съществената и защитима конституционна ценност - правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата, както и конституционното предназначение на съдебната власт, съгласно чл. 117, ал. 1 то може и трябва да се оцени като конституционносъобразно.

В заключение законната уредба по отношение обема и характера на правомощията на ВКС трябва да отчита, конституционната му характеристика преди всичко като касационна инстанция, без да изключва възможността той да осъществява и

друга правосъдна дейност в изрично предвидени случаи. Достатъчно е тук да бъде потърсена и намерена от законодателя разумна мяра.

Изложеното като цяло дава основание на категоричността на становището ни, че оспорените параграфи 17, 20 и 34 от ЗИДГПК отговарят на изискванията за конституционосъобразност.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

1 1 0
/ Вл. Славов /

